

2018-08-30
S2018/04677/FST (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att följa upp insatser som beviljats genom förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre

Regeringens beslut

Socialstyrelsen får i uppdrag att närmare analysera samt ge förslag på hur kommunerna på lämpligt sätt ska redovisa uppgifter till Socialstyrelsen om de insatser som med stöd av 4 kap. 2 a § socialtjänstlagen (2001:453), (SoL), från och med den 1 juli 2018 kan beviljas genom förenklat beslutsfattande.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 mars 2019. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Den 1 juli 2018 trädde en ny bestämmelse i SoL i kraft som innebär att socialnämnden utan föregående behovsprövning får erbjuda hemtjänst till äldre personer (prop. 2017/18:106, bet. 2017/18:SoU:32, rskr.2017/18:308). Syftet är att ge de kommuner, som så önskar, möjlighet att bevilja äldre kvinnor och män insatser inom äldreomsorg på ett enklare sätt och med större utrymme för delaktighet och självbestämmande. De kommuner som väljer att tillämpa den nya bestämmelsen åläggs att följa upp de insatser som erbjudits med utgångspunkt i kommunens riktlinjer, insatsernas kvalitet och värdegrunden för äldre och i sina riktlinjer närmare precisera villkoren för de insatser som kommunen erbjuder.

Ärendet

I dag är socialnämnderna skyldiga att lämna statistiska uppgifter om insatser till äldre till Socialstyrelsen enligt myndighetens föreskrifter

(HSLF-FS 2016:86). Föreskrifterna har tagits fram med stöd av 4 § förordningen (1981:1370) om skyldighet för socialnämnderna att lämna statistiska uppgifter. De insamlade uppgifterna ligger bl.a. till grund för Socialstyrelsens arbete med öppna jämförelser. Socialstyrelsen får nu i uppdrag att närmare analysera samt ge förslag på hur kommunerna på ett lämpligt sätt kan redovisa uppgifter om insatser som beviljas utifrån de nya bestämmelserna. Syftet är att kunna följa utvecklingen på området när det t.ex. gäller antalet kommuner som valt att tillämpa den nya bestämmelsen, antal kommuner som avser att tillämpa den nya bestämmelsen samt hur många äldre som erhåller hemtjänst enligt den nya bestämmelsen. Uppgifterna ska kunna följas uppdelat på kön och utifrån andra aspekter som Socialstyrelsen bedömer vara relevanta. Ett annat syfte är att möjliggöra jämförelser mellan och inom kommuner. De uppgifter som kommunerna ska lämna till Socialstyrelsen ska gälla från tidpunkten då den nya bestämmelsen trädde ikraft, dvs. den 1 juli 2018. Socialstyrelsen ska överväga nyttan av den statistik som nu föreslås samlas in med de nackdelar ökade krav på uppgiftslämnande kan innebära och tydligt redovisa myndighetens övervägande i rapporteringen till Regeringskansliet.

I uppdraget ingår även att Socialstyrelsen ska analysera och ta fram metoder för hur kommunerna på lämpligt sätt kan redovisa sina egna uppföljningar i syfte att få en bild av vilka typer av insatser som ges med stöd av den nya bestämmelsen samt insatsernas kvalitet. På sikt ska uppgiftsinlämningen också göra det möjligt att följa upp och utvärdera tillämpningen av den nya bestämmelsen om förenklat beslutsfattande, bl.a. med fokus på förslagets effekt på en jämlik och jämställd äldreomsorg och på hur den nya bestämmelsen påverkar äldre kvinnor och män med nedsatt kognitiv förmåga.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Anna Gralberg

Kopia till

Statsrådsberedningen
Sveriges Kommuner och Landsting